

Aan

De leden van de gemeenteraad en fractieopvolgers

Onderwerp
Opvang Oekraïense ontheemden

Datum
16 december 2022

Geachte leden van de gemeenteraad, fractieopvolgers,

Begin dit jaar werd de wereld geconfronteerd met de schokkende aanval van Rusland op Oekraïne. Dat leidde tot brede verontwaardiging, maar ook tot talloze onschuldige doden en gewonden. Bovendien leidde de Russische agressie tot grote groepen ontheemden. Het lot van de Oekraïense bevolking bracht veel meeleven en solidariteit tot stand en veel landen toonden zich bereid om ontheemden op te vangen. Ook Diemen liet zich direct van zijn beste kant zien en deed het nodige om een groep Oekraïense ontheemden op te vangen. Ik informeerde u daarover begin dit jaar. De situatie in de Oekraïne blijft ons zorgen baren, want het einde van de Russische inval is nog geenszins in zicht en de oorlog zorgt ervoor dat er ontheemden vluchtelingen blijven komen en dat er van terugkeer, waar veel ontheemden op hopen, nog geen sprake is. Om die reden wil ik u informeren over de stand van zaken met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden in Diemen.

De gemeente Diemen heeft momenteel een taakstelling om 87 plekken te bieden voor de gemeentelijke opvang van ontheemden uit Oekraïne. Dit volgt uit de afspraken binnen de veiligheidsregio. De gemeente huurt daarvoor op dit moment nog een aantal studio's van woningcorporatie De Key aan de Bergwijkdreef. Daarnaast worden er ontheemden opgevangen in het Via-Hostel in Bergwijkpark Zuid.

Flexwoningen Bergwijkdreef

De gemeente moet de studio's aan de Bergwijkdreef begin 2023 leeg opleveren aan De Key, aangezien de studio's verkocht zijn. Omdat huisvesting in een hotel voor langere periode niet ideaal is en omdat de huisvesting in de studio's ook tijdelijk was, is gekeken naar de mogelijkheid om relatief snel semipermanente flexwoningen te kunnen realiseren. Dit heeft geresulteerd in de aankoop van 30 woonunits die inmiddels op de Bergwijkdreef zijn geplaatst. Het gaat om 9 flexwoningen, geschikt voor 1- of 2 persoonshuishoudens. Daarnaast zijn er 21 3-kamerwoningen, geschikt voor gezinnen met kinderen.

In overleg met de Regenbooggroep is onderzocht welke personen vanuit de studio's in aanmerking komen voor verhuizing naar de flexwoningen. Vanuit de studio's verhuizen 10 personen naar de flexwoningen. Verder is gekeken naar de positie van zogeheten derdelanders. Zij vallen vanaf maart 2023 niet meer onder de tijdelijke richtlijn voor bescherming. Het lag dus niet voor de hand om deze mensen semipermanente huisvesting aan te bieden.

Uiteindelijk was er voor 17 personen uit de studio's geen opvang mogelijk in de flexwoningen. Zij hebben inmiddels hun studio verlaten en zijn door de Regenbooggroep en de gemeente overgebracht naar opvanglocaties in Amsterdam, met name aan De Boelelaan en in Bos en Lommer. Bij de derdelanders kijken Vluchtelingenwerk en de Dienst Terugkeer en Vertrek naar de mogelijkheden van terugkeer naar het land van herkomst of het aanvragen van asiel.

Verder verhuizen vanuit het VIA Hostel 16 personen naar de flexwoningen. De noodopvang in het VIA Hostel wordt dan per 31 december beëindigd. Voor 18 personen is geen passende huisvesting in de flexwoningen beschikbaar. In overleg met de regio worden zij medio december elders ondergebracht.

In de 3-kamerappartementen van de flexwoningen kunnen vooral kleine gezinnen worden gehuisvest. Daarvoor is uitvraag gedaan in de regio. Vanuit Amstelveen verhuizen nu 14 families naar Diemen, totaal 48 personen. Daarnaast verhuizen er nog families vanuit Amsterdam. De gezinnen zijn erg blij om naar Diemen te kunnen verhuizen, want nu hebben ze een woning met hun eigen voorzieningen en het park met speeltuin aan de overkant. In totaal worden nu 85 mensen opgevangen op de nieuwe plek.

Voor het dagelijks beheer van het nieuwe opvangcomplex is Ad hoc aangezocht. Ad hoc is een professionele partij die veel ervaring heeft met leegstandsbeheer en ook in andere gemeenten complexen beheert waar tijdelijk Oekraïners zijn gehuisvest. Hierdoor beschikken ze over voorlichtingsmateriaal en overeenkomsten in het Oekraïens en Russisch en over tolken. Het is een betrouwbare en capabele partij die veel service kan leveren aan de toekomstige bewoners. Zij zijn eerste aanspreekpunt bij storingen, vragen en klachten en daarvoor 24/7 bereikbaar. Ze doen ook een sociaal beheer door het uitvoeren van servicebezoeken. Dat is voor bewoners fijn en neemt ons veel werk uit handen. Daarnaast controleren ze de woningen op overbewing, ondermijnende criminaliteit en onderhuur. Ad hoc brengt voor hun diensten per woning een maandelijkse servicebijdrage in rekening. Bewoners die werk hebben, betalen dit bedrag zelf. Voor bewoners die geen werk hebben, betaalt de gemeente de bijdrage uit de vergoeding van het Rijk voor de opvang van ontheemden.

De flexwoningen kunnen tot november 2024 aan de Bergwijkdreef blijven staan. Daarna moet het terrein vrij zijn voor de overdracht aan een nieuwe partij die het gebied gaat ontwikkelen. Momenteel bekijken wij welke locatie in Diemen geschikt is om als vervolgllocatie te dienen voor de flexwoningen na die tijd. In het eerste kwartaal van 2023 zullen wij u hierover nader informeren. Mocht in de toekomst de taakstelling verhoogd worden voor de opvang van Oekraïense ontheemden, dan zal in eerste instantie weer tijdelijk ruimte worden gehuurd in het Via-Hostel voor op de opvang van nieuwe ontheemden.

Overige opvang

Ten slotte bieden we op verzoek van de gemeente Amsterdam opvang aan een gezin van vier personen, waarvan één gezinslid een aandoening heeft waarvoor aangepaste huisvesting noodzakelijk is. Die bieden we een aangepaste woning aan de Prinses Marijkestraat. Binnen de gemeente Diemen was geen kandidaat voor deze woning. Dit gezin telt mee voor de taakstelling, aangezien de woning een gemeentelijke opvangplek is. Daarmee komen we op 89 personen die worden opgevangen in de gemeentelijke opvang. Daarnaast vindt opvang plaats bij particulieren in Diemen. Volgens de laatst bekende gegevens van begin december vangen inwoners van Diemen nu 125 mensen thuis op. In totaal worden dus op dit moment 214 Oekraïners (geregistreerd) opgevangen in Diemen.

Zorg en ondersteuning

De huisartsenpraktijk in Holland Park is geïnformeerd over de komst van de nieuwe bewoners. Vanuit deze praktijk zijn informatietasjes met inschrijfformulieren verstrekt voor de nieuwe bewoners. De GGD is geïnformeerd over de komst van de kinderen van 0-4 jaar. Zodra de kinderen ingeschreven zijn, worden ze automatisch opgeroepen voor het consultatiebureau en volgen ze het vaccinatieprogramma. Oudere kinderen worden via school meegenomen in het programma.

De overige begeleiding van ontheemden en vluchtelingen wordt verzorgd door zorginstelling de Regenbooggroep en Vluchtelingenwerk. Vanaf 1 januari stopt de begeleiding door de Regenbooggroep, zij waren vooral actief in de noodopvang. Eén van de studio's van de semipermanente woningen is ingericht als kantoor/spreekruimte. Deze ruimte kan worden gebruikt voor de gesprekken van Vluchtelingenwerk en van beheerder Ad hoc. Na oplevering van de brede school in Holland Park wordt daar een spreekuurruimte in gebruik genomen en kan de studio worden verhuurd.

De ontheemden uit Oekraïne kunnen inmiddels terecht bij de bestaande voorzieningen in Diemen. Zo kunnen zij terecht bij Welzijn Diemen in 't Kruidvat of bij andere organisaties. Voor de kinderen die nieuw van buiten Diemen komen, wordt gekeken naar passend onderwijs, zowel in het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. De kinderen kunnen na de kerstvakantie in ieder geval op een school terecht. De ouders zijn hierover door ons geïnformeerd.

Financiën

Voor de opvang van de Oekraïense ontheemden is een aanvraag bij het ministerie van Justitie en Veiligheid ingediend. Dit is in de 4e kwartaalbrief 2023 verwerkt.

Interne organisatie

Tot nu toe is de opvang van ontheemden en asielzoekers binnen de organisatie van Diemen als crisisnoodopvang opgepakt met de focus op tijdelijke mogelijkheden. Dat betekent dat dit werk "erbij" is gedaan. Dat is uiteraard zorgvuldig gedaan. Het is echter duidelijk dat deze opvang steeds meer een structureel karakter krijgt en dat de noodopvang, zowel wat betreft de inzet, voorzieningen voor bewoners, als wat betreft de beschikbare locaties een meer structureel karakter moet krijgen. Daartoe wordt binnen de organisatie een brede projectorganisatie opgezet die zorgt voor (adviesing over) transitie van de crisisnoodopvang naar structurele opvang met bijbehorende locaties. Daarvoor is het in eerste instantie noodzakelijk om de ambtelijke capaciteit hiervoor beschikbaar te hebben. Voor de financiële dekking hiervoor volgt nog een voorstel, waarover u via de reguliere p&c cyclus wordt geïnformeerd.

Nieuwe ontwikkelingen opvang asielzoekers

Naast de verplichting voor de opvang van Oekraïense ontheemden komt er ook een verplichting voor gemeenten om bij te dragen aan de opvang van asielzoekers. Op dit moment ligt de nieuwe spreidingswet voor de opvang van asielzoekers ter consultatie. De taakstelling voor Diemen die uit deze wet voortvloeit is nog niet duidelijk. Er moet nog een verdeelbesluit komen nadat de wet is vastgesteld. Naar verwachting zal dit wetgevingstraject in de loop van het eerste kwartaal van 2023 worden afgerond.

We zijn er trots op dat we in Diemen met de opvang van Oekraïense ontheemden en asielzoekers steun kunnen bieden aan mensen die huis en haard hebben moeten ontvluchten. Dat willen we blijven doen, en we gaan er vanuit dat we ook de komende periode een beroep op de medewerking en solidariteit van onze inwoners en van uw gemeenteraad kunnen blijven doen.

Hoogachtend,

Burgemeester Erik Boog